

Tárgytematika / Course Description Művészet- és kultúrtörténet 2

MKNB_DSTM048

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Pálfalusi Zsolt János

Félév / Semester: 2024/25/1

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A kurzus célja betekintést nyújtani az antikvitástól a 19. század végéig tartó művészettörténeti és kultúrtörténeti folyamatokba, amelyek a művészettörténeti hagyomány útkeresésein keresztül az ipari forradalom társadalmá által meghatározott művészeti szintérhez és gondolkodáshoz vezetett. 2023 őszén ezen művészettörténeti utazáshoz Goethe szellemét idézzük meg és hívjuk segítőül, vezetőül, elsősorban a mester alapvető irodalmi műve a Faust alapján, amely összefoglalja és kiteljesíti Goethe művészeti, művészetelméleti és művészettörténeti vizsgálódásait. A Faust jelenség kapcsán megismerkedünk a mitológia, a rituálé fogalmaival, a tudomány fogalmával, művészet és tudomány kapcsolatával, az építészettörténet és művészettörténet Goethe által csodált, leírt vagy lerajzolt emlékeivel, a Faust által bejárt korok műveivel. Az irodalmi utazás adta keretek hozzájárulnak egy másfajta szemlélet és nézőpont kialakításához a művészettörténeti jelenségekről.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

Bevezető: a félév tematikájának ismertetése, alap szakirodalmi lista kiadás, vizsga menetének ismertetése

Goethe: Faust I-II. irodalmtörténeti jelentősége

A világ rendszerezése (Pokol-Paradicsom) I. - mitológia

A világ rendszerezése (Pokol-Paradicsom) II. - művészet

Faust alakjának és legendájának irodalmi feldolgozásai I.

Faust a tudós I. (Művészet és tudomány kapcsolata - középkor)

Faust a tudós II. (Művészet és tudomány kapcsolata – felvilágosodás, romantika)

Goethe Faustja és a művészet(elmélet): Felvilágosodás új fogalmi hálójá 1. (antikvitás újrafelfedezése és félreértése)

Goethe Faustja és a művészet(elmélet): Felvilágosodás új fogalmi hálójá 2. (az esztétikai megközelítés megjelenése)

Goethe társadalom kritikája művészettörténeti példákkal

Goethe Faustjának szereplőinek művészeti ábrázolásai (Faust, Mephisto / ördög, Margit)

Faust és a zene

Faust és a film / kortárs feldolgozások (Kentridge: Faust Afrikában)

14. Összefoglalás

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

A kurzus két lépcsős kollokviummal zárul. Beugró: fogalom-meghatározás, műtárgyfelismerés (100 megadott alapfogalom és 100 megadott kép alapján). A beugró 75% feletti teljesítés esetén folytatható a kollokvium a félév témái közül kifejtendő témákkal

---

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

A művészettörténet rövid áttekintéséhez

E.H. Gombrich: *A művészet története* (több kiadást megért)

Fogalmakhoz:

Emlék márványból és homokkőből, válogatta: Marosi Ernő, Corvina, 1976

David Macey: *Dictionary of Critical Theory*, Penguin Books, NY, 2001

Atlas of Transformation, Tranzit, jrp/ringier, 2010

Goethe Faustjához

Az ötletet a *Du bist Faust? Goethes Drama in der Kunst*, Kunsthalle, München, 2018. kiállítás adta, katalógus:

Du bist Faust? Goethes Drama in der Kunst, ed. Sophie Borges, Nerina Santorius, Klassik Stiftung Weimar, Kunsthalle München, Prestel Verlag, München, 2018.

(a katalógusból egy példányt a tanszék könyvtárába letettem, hozzáférhető a hallgatóknak)

Goethe: Faust I – II. Jékely Zoltán fordításában, Európa könyvkiadó, Budapest, 1974.

Goethe: Faust I – II. Márton László fordításában, Pesti Kalligram kiadó, Budapest, 2015.

Faust a tragédia első része, Matúra klasszikusok, szerk. Kocziszkó Éva, Ikon kiadó, Budapest, 1994.

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL